

ZAMEK KRÓLEWSKI
W WARSZAWIE - MUZEUM
REZYDENCJA KRÓLÓW I RZECZYPOSPOLITEJ

Historia dwóch obrazów

Przed 1769 rokiem obrazy były własnością Friedricha Paula von Kameke w Berlinie. W 1777 r. jego córka, Elżbieta Henrietta Maria Gołowkin za pośrednictwem marszanda Jakuba Triebła, sprzedała obrazy Stanisławowi Augustowi. Król włączył je do swojej kolekcji i umieścił w Galerii Obrazów na parterze Pałacu w Łazienkach. Obrazy zostały wpisane do katalogu Galerii Królewskiej pod numerami 207 i 208, które to również zostały namalowane na licach obrazów i są widoczne do dziś.

Po śmierci króla w 1798 r. obrazy zostały odziedziczone przez księcia Józefa Poniatowskiego, a następnie, w 1813 r., przez jego siostrę Marię Teresę z Poniatowskich Tyszkiewiczową.

7 października 1815 r. zostały kupione przez Kazimierza Rzewuskiego i wywiezione przez niego do Wiednia. Po śmierci Rzewuskiego stały się własnością jego córki Ludwiki, zamężnej z Antonim Józefem Lanckorońskim. Ich wnuk, Karol Lanckoroński, wybitny kolekcjoner i znawca sztuki, w końcu XIX wieku zbudował w Wiedniu pałac przy ulicy Jacquingasse 18, w którym zgromadził swoje zbiory i w 1902 r. udostępnił je publiczności. Obrazy Rembrandta znalazły się tam na poczesnym miejscu. W 1933 r., po śmierci Karola Lanckorońskiego, obrazy były własnością jego dzieci: Antoniego, Adelajdy i Karoliny.

W listopadzie 1939 r. obrazy wraz z kolekcją Lanckorońskich zostały przejęte przez gestapo, a w 1943 r. wywiezione z Wiednia. W 1944 r. znalazły się w składnicy w Altaussee k. Salzburga, gdzie niemieccy naziści gromadzili zrabowane dzieła sztuki. W maju 1945 r., kiedy Altaussee zostało przejęte przez armię amerykańską, obrazy Rembrandta trafiły do Central Art Collecting Point w Monachium. Na przełomie 1945/1946 r. znalazły się ponownie na terenie Austrii. W 1947 r. Antoni Lanckoroński odzyskał obrazy i zdeponował je w zamku Hohenems w Vorarlbergu k. Vaduz. W 1950 r. obrazy zostały złożone w sejfie w banku w Szwajcarii.

W dniu 26 października 1994 r. ostatnia przedstawicielka rodziny - profesor Karolina Lanckorońska złożyła w darze dla Narodu Polskiego dzieła sztuki z rodowej kolekcji, wśród których były również dwa obrazy Rembrandta.